

Luftlinjer

– et tegneprosjekt for NHUS av Torgeir Husevaag og Catrine Thorstensen

Luftlinjer beskriver retteste og korteste avstand mellom to punkter, ofte brukt i sammenheng med reiser. For å følge luftlinjer bør man ha vinger. På tross av tittelen beveger vårt prosjekt seg langs en nokså vinglete linje med store og små avstikkere, men vinger er i hvert fall en fellesnevner. Det ble laget spesielt med tanke på sin destinasjon: Hokksund Ungdomskole.

Hva har vinger å gjøre med en skole eller en innlandskommune uten flyplass? På en måte finnes det faktisk en flyplass i nærheten: fuglereservatet Fiskumvann, en velbrukt mellomstasjon for trekkfugler i begge retninger, og dermed et slags bindeledd ut til verden. En ungdomsskole kan også føles litt som en transithall, for elever som er i en overgangsalder hvor alt er i bevegelse.

Vinger (og flyving) er veletablert som symbol og klisje: på frihet, selvstendighet, beherskelse, beskyttelse, triumf etc. Klisjeer kan ikke tas helt på alvor, men kan være befriende, man kan jobbe lekent og humoristisk med dem. Forhåpentligvis kan resultatet engasjere og avsløre at det finnes flere lag under etter hvert. For klisjeer blir ikke populære uten å resonere til noe. Og i en aldersgruppe «*på vei ut av redet*», «*i ferd med å ta vingene fatt*» (etc) treffer det noe. Alle har vel fått med seg idol-deltagere synge «I believe I can fly» med stor innlevelse...

Luftlinjer blander panorama, fugleperspektiv, og detaljer som man må tett innpå for å oppdage.

Vingespennet

Det store vingespennet er det mest iøynefallende arbeidet, malt direkte på veggen i kantina. Bare tuppene av vingene stikker ned langs veggene, selve fuglen befinner seg utenfor "billedrammen" – i taket? Etasjen over? På vei ut gjennom vinduet? Tankeflukt? Vingespennet omfavner rommet og binder elementene i prosjektet sammen. For å få med seg resten må man gi opp det store overblikket og gå ned på detaljnivå.

Orientering og migrasjon. Og drømmen om å fly.

Alle trenger å orientere seg: i geografien, i nærmiljøet og verden, i hverdagen og livet. Med utgangspunkt i vitenskapelige plansjer over trekkfugler og deres migrasjonsmønstre, har vi tegnet reisevanene til forskjellige bevingede eksistenser (f eks logoer og tegneseriefigurer).

Så støtte vi på begrepet «vagrant birds» («vagabond-fugler»). Dette er fugler som havner på villspor, og kan bli funnet hundrevis av mil utenfor sitt naturlige habitat eller reiserute. Noen mener at de har en hjernefeil, et misvisende indre kompass, som fører dem på avveie. Andre mener disse fuglene fungerer som en slags speidere på vegne av arten, som kan slumpe til å finne nye «matfat» eller områder å kolonisere. Vi så dem som et bilde på pionérer, avantgardister, eller avvikere av alle slag, - de som går på tvers av felleskapet, og driver med ting som ikke fremstår som meningsfullt eller forståelig for de fleste.

Ved Fiskumvannet ble det i 1837 (eller 34) skutt to albatrosser, eneste gang denne arten er funnet på den nordlige halvkule. Gjennom en ti-delt illustrert fortelling blir bakgrunnen til denne hendelsen skildret, i et rim på ca 80 vers hvor mysteriet omkring fuglenes «umulige» reise blir oppklart. Men selv om alt nøstes opp og brikkene faller på plass, er det (i tråd med bevegelsesmønsteret til villfarne fugler) en springende fortelling med mange sidespor, åpen for fortolkning og uten noen tydelig moral. En ekspedisjon- eller reiseskildring som tar turen innom tegneserier, eldre og nyere vitenskapelige illustrasjoner, futurisme, situasjonisme, myter, barneregler, Disney, reality-TV, poeter og forfattere som Coleridge, Melville, Agatha Christie, og Oscar Wilde, samt forunderlige fakta fra naturen. En maritim skrøne kan fremstå som et fremmedelement på en skole i landlige omgivelser, og det er det jo, på sammen måte som to albatrosser i et tjern er...

Albatrossene i rimet strekker seg godt utover sine naturlige grenser. For mennesker går drømmen om å kunne fly langt tilbake i tid. De første forsøkene (f eks Da Vinci's fascinerende konstruksjoner) gikk ut på å lage vingesubstitutter som simulerte fugler eller insekter. Inspirasjon går jo begge veier, så i dag er rimelig å tro at naturens flyvere vil hente noe tilbake, - altså adaptere og dra nytte av menneskets tekniske nyvinninger. En serie små blyanttegninger undersøker hva resultatene av dette kan bli, spesielt blant insekter, - små vesener med store ambisjoner.